

De negen kruispunten van Mastenbroek

4 D E D R I E B R U G G E N

Vermeldingen op kaarten

1773 Drie brugge
1807 de drie Bruggen
1832 --
1844 de Drie Bruggen
1851 de Drie bruggen
1868 de 3 bruggen
1897 De drie Bruggen
1975 --
2000 --

Omschrijving

Ligging: op het kruispunt van de Kamper Wetering en de Bisschopswetering.

Object: drie bruggen, waarvan één over de Kamper Wetering, één over de Bisschopswetering en één over de Kerkwetering-west.

Naamsverklaring

Na aanleg van de Kamper Wetering richting Hasselt (1381-1390) aanvankelijk de enige plaats binnen Mastenbroek, waar drie bruggen bij elkaar lagen.

Bijzonderheden

In veenontginningen is het fenomeen van drie bij elkaar liggende bruggen vrij uitzonderlijk, zodat een dergelijke naam een onderscheidend vermogen heeft.

We kennen een voorbeeld in Lange Ruige Weide ten zuidwesten van Woerden, een laat 13de-eeuwse veenontginning waar aan het einde van de 15de eeuw drie parallelle weteringen lagen in de weg naar het kerkdorp Waarder. Hier ontstond de kern Driebruggen, die uitgroeide tot een bestuurscentrum en tot ver in de 20ste eeuw ook de naam was van een zelfstandige plattelands-gemeente.

In de 19de-eeuwse veenontginning Elisabetfehn tussen Leer en Friesoythe in Oost-Friesland ligt een dorp Dreibrücken, zo genoemd vanwege drie bruggen over het centrale kanaal: één brug voor het wegverkeer, één kleinere brug over een sluis en één spoorbrug.

De naam in Mastenbroek bestond in ieder geval al in de eerste helft van de 15de eeuw, gezien de vermelding van het Drieborgerland (lees: Driebruggerland) achter Oosterholt in de Overijsselse leenregisters in 1436. Het brugregister van 1404 vermeldt op (vermoedelijk) dit punt, als verplichting van de eigenaren van het 'eerste block an Camper Weteringe' het onderhoud van 'den twen bruggen by des touslagers huys over die

Camper Weteringhe'. De derde brug is vermoedelijk 'die brugghe by des Wyel bysschops lande over die selve [Bysschops] weteringhe', waarvan de onderhoudsplicht op de landsheer zelve drukt.

De oudste schetskaart van dit gedeelte van Mastenbroek, de Sonnenberg en omgeving uit ca 1570, geeft de bruggen op andere plaatsen dan de meeste latere kaarten, namelijk twee over de Bisschopswetering en één over de Kerkwetering-west. De weg van de Sonnenberg naar de Bisschopswetering draagt daar de naam 'der drijer bruggen stege'.

Ook de manuscriptkaart van Johan Muller uit 1724 geeft de naam 'DRYBRUGGEN', en tekent de bruggen nog op dezelfde plaatsen als in 1570. In zijn tijd waren er overigens al meer plaatsen binnen Mastenbroek waar drie bruggen bij elkaar lagen. In de 18de-eeuwse brugregisters vinden we naast 'De Eerste, Tweede, Derde van de drie Bruggen' (1732) ook een vermelding van drie bruggen bij Kruisvliet (no 5) en de aanduiding 'de 1ste [...] 2de [...] 3de Vosies brug' (ca 1725) c.q. 'de drie bruggen bij 't Vosje' (1742) (nr. 6).